ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
στην υπόθεση 13/84 *

I — Νομοθετικό πλαίσιο

Η επίδικη απόφαση της Επιτροπής 83/521/ΕΟΚ (ΕΕ 1983, L 293, σ. 24) ελήφθη στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΟΚ) 1798/75 του Συμβουλίου, της 10ης Ιουλίου 1975, περί της ατελούς, ως προς τους δασμούς του κοινού δασμολογίου, εισαγωγής αντικειμένων εκπαιδευτικού, επιστημονικού ή μορφωτικού χαρακτήρα (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/002, σ. 87) όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1027/79 του Συμβουλίου, της 8ης Μαΐου 1979 (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/007, σ. 223) και του κανονισμού (ΕΟΚ) 2784/79 της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 1979, περί καθορισμού των διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 1798/75 (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/008, σ. 8).

Σκοπός των κανονισμών αυτών είναι η εφαρμογή από την Κοινότητα της εκπονηθείσας υπό την αιγίδα της Unesco συμφωνίας της Φλωρεντίας, όπως συμπληρώθηκε με το Πρωτόκολλο του Nairobi, το οποίο εγκρίθηκε με την απόφαση 79/505 του Συμβουλίου της 8ης Μαΐου 1979 (ΕΕ ειδ. έκδ. 16/001, σ. 40).

Οι βασικές σχετικές διατάξεις των εφαρμοστέων κανονισμών είναι οι ακόλουθες:

Το άρθρο 3 του κανονισμού 1798/75 όπως τροποποιήθηκε ορίζει:

« 1) Τα επιστημονικά όργανα και οι επιστημονικές συσκευές που δεν αναφέρονται στο άρθρο 2, και που εισάγονται αποκλειστικά για μη εμπορικούς σκοπούς, εισάγονται με το ευεργέτημα της ατελείας ως προς τους δασμούς του κοινού δασμολογίου, εφόσον:

...

3) Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου:

— Ως " όργανο ή επιστημονική συσκευή " νοείται όργανο ή συσκευή το οποίο, κατά τα αντικειμενικά του τεχνικά χαρακτηριστικά και τα αποτελέσματα που αυτό επιτρέπει να επιτευχθούν, είναι κατάλληλο αποκλειστικώς ή κυρίως για την πραγματοποίηση επιστημονικών δραστηριοτήτων ... »

Ο κανονισμός 2784/79 που θεσπίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού 1798/75 περιλαμβάνει στον τίτλο III τις εξής ειδικές διατάξεις όσον αφορά το άρθρο 3 του αναφερθέντος κανονισμού:

« *Άρθρο 5*

1) Για την εφαρμογή του άρθρου 3, παράγραφος 3, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1798/75, ως " αντικειμενικά τεχνικά χαρακτηριστικά " οργάνου ή επιστημονικής συσκευής νοούνται εκείνα, τα οποία ως εκ της κατασκευής του εν λόγω οργάνου ή της συσκευής, ή ως εκ των εφαρμογών στις οποίες χρησιμοποιήθηκε σε σχέση με ένα όργανο ή επιστημονική συσκευή συνήθους τύπου, επέτρεψαν σ' αυτό να πραγματοποιήσει επιδόσεις υψηλού επιπέδου, οι οποίες δεν απαιτούνται για την εκτέλεση εργασιών βιομηχανικής ή εμπορικής εκμεταλλεύσεως.

Όταν, επί τη βάσει των αντικειμενικών τεχνικών χαρακτηριστικών του, δεν είναι δυνατόν να καθορισθεί χωρίς αμφιβολία, αν ένα όργανο ή μια συσκευή πρέπει να θεωρείται ως επιστημονικό όργανο ή συσκευή, διενεργείται έρευνα των σκοπών για τους οποίους χρησιμοποιούνται γενικά στην Κοινότητα όργανα ή συσκευές του είδους

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

εκείνου για τοοποίο ζητείται η ατελής εισαγωγή. Αν η έρευνα αυτή αποδείξει ότι αυτό το όργανο ή η συσκευή χρησιμοποιείται κυρίως για πραγματοποίηση επιστημονικών δραστηριοτήτων, θεωρείται ότι έχει επιστημονικό χαρακτήρα. »

Κατά το άρθρο 7 του κανονισμού, η απόφαση περί ατελούς εισαγωγής λαμβάνεται από την αρμόδια εθνική αρχή εφόσον αυτή διαθέτει όλα τα στοιχεία για να κρίνει αν το όργανο ή η συσκευή πρέπει να θεωρηθεί ή όχι ως επιστημονική. Διαφορετικά η αίτηση περί ατελούς εισαγωγής διαβιβάζεται στην Επιτροπή η οποία ζητεί τη γνώμη των κρατών μελών και, σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, συγκαλεί ομάδα εμπειρογνωμόνων που απαρτίζεται από εκπροσώπους των κρατών μελών και συνέρχεται στο πλαίσιο της Επιτροπής Τελωνειακών Ατελειών για να εξετάσει την αίτηση.

Στην περίπτωση που από την εξέταση αυτή προκύπτει ότι το όργανο ή η συσκευή για την οποία ζητείται η ατέλεια δεν πρέπει να θεωρηθεί επιστημονική ή ότι κατασκευάζονται στην Κοινότητα όργανα ή συσκευές ισοδυνάμου επιστημονικής αξίας, το άρθρο 7, παράγραφος 6, ορίζει ότι η Επιτροπή εκδίδει απόφαση που καθορίζει ότι η συγκεκριμένη συσκευή ή το όργανο δεν πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για τη χορήγηση της ατέλειας. Οι αποφάσεις της Επιτροπής κοινοποιούνται σε όλα τα κράτη μέλη εντός δύο εβδομάδων.

II — Πραγματικά περιστατικά και έγγραφη διαδικασία

Η προσφυγή αμφισβητεί το κύρος της απόφασης 83/521/ΕΟΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 293 της 25.10.1983, σ. 24) της 12ης Οκτωβρίου 1983, με την οποία καθορίζεται ότι οι συσκευές « Cyber 170-720 και 170-750 » δεν μπορούν να εισαχθούν ατελώς ως προς τους δασμούς του κοινού δασμολογίου. Η προσφυγή πηγάζει από την απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Μαρτίου 1983 στην υπόθεση 294/81 (Control Data κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 911) που ακύρωσε την απόφαση 81/692 της 10ης Αυγούστου 1981 (ΕΕ L 252, σ. 36), με την οποία καθορίστηκε ότι οι δύο υπολογιστές τους οποίους προμηθεύτηκαν τα ελεύθερα πανεπιστήμια των Βρυξελλών δεν μπορούσαν να εισαχθούν ατελώς ως προς τους δασμούς του κοινού δασμολογίου. Με την απόφαση της 17ης Μαρτίου 1983 το Δικαστήριο ακύρωσε την εν λόγω απόφαση, κρίνοντας ότι « ούτε η αιτιολογία της επίδικης αποφάσεως ούτε τα επιχειρήματα της Επιτροπής κατά την ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία επέτρεψαν στο Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι η Επιτροπή, κατά τη λήψη της αποφάσεως, εφήρμοσε κριτήρια σαφή και σύμφωνα προς την κοινοτική νομοθεσία, λαμβάνοντας επαρκώς υπόψη τα αντικειμενικά χαρακτηριστικά των εν λόγω δύο υπολογιστών » (σκέψη 31). Το Δικαστήριο δεν ερεύνησε το ζήτημα αν οι υπολογιστές Cyber πρέπει να θεωρηθούν ως επιστημονικά όργανα ή συσκευές· απλώς το παρέπεμψε στην Επιτροπή για επανεκτίμηση.

Η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 83/521/ΕΟΚ (ΕΕ L 293, σ. 24) που δημοσιεύτηκε στις 25 Οκτωβρίου 1983, με την οποία καθορίζεται και πάλι ότι οι επίδικες συσκευές « Control Data Cyber 170-720· Cyber 170-750 » που έχουν εγκατασταθεί στο κοινό κέντρο υπολογισμών των δύο ελεύθερων πανεπιστημίων των Βρυξελλών δεν μπορούν να εισαχθούν ατελώς ως προς τους δασμούς του κοινού δασμολογίου. Η προσφυγή 294/81

ασκήθηκε από την Control Data Belgium SA NV που είχε συγχωνευθεί προσφάτως με μια άλλη βελγική θυγατρική του ομίλου Control Data· η επωνυμία της βελγικής επιχείρησης είναι πλέον Control Data Belgium Inc. η οποία ανέλαβε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της προκατόχου της.

Οι κρίσιμες αιτιολογικές σκέψεις του προοιμίου της απόφασης είναι οι εξής:

«... για να προβεί στην ανωτέρω επανεκτίμηση, η Επιτροπή οργάνωσε, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7, παράγραφος 5, του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2784/79, επανειλημμένες συνεδριάσεις ομάδας εμπειρογνωμόνων, που απαρτίζεται από εκπροσώπους όλων των κρατών μελών, στο πλαίσιο της Επιτροπής Δασμολογικών Ατελειών·

... κατά τη διάρκεια της εξέτασης του θέματος, η ανωτέρω ομάδα συγκέντρωνε ιδιαίτερα την προσοχή της σε εκείνα τα αντικειμενικά τεχνικά χαρακτηριστικά, βάσει των οποίων, κατά τον χρησιμοποιούντα τη συσκευή, "αποδεικνύεται ότι οι εν λόγω υπολογιστές είναι επιστημονικές συσκευές"· και ότι τα χαρακτηριστικά αυτά είναι τα ακόλουθα:

— hardware σχεδιασμένο για να λειτουργεί με λέξεις, με δυνατότητα να αναζητεί λέξεις των 60 bits,

— δυνατότητα αριθμητικών υπολογισμών με κινητή υποδιαστολή,

— απλή και διπλή ακρίβεια υπολογισμών, των 60 και 120 bits αντίστοιχα,

— μεμονωμένες λειτουργικές μονάδες του Cyber 170-750, που επιτρέπουν στο σύστημα να πραγματοποιεί σύνθετους υπολογισμούς με υψηλή ταχύτητα,

— εντολές προσαρμοσμένες για γλώσσες επιστημονικού πραγραμματισμού,

— ιδιαίτερη αποτελεσματικότητα, που οφείλεται στη συγκεκριμένη τεχνολογία κατασκευής (πολυυπολογιστής)·

... όσον αφορά τα χαρακτηριστικά αυτά, διαπιστώνεται ότι τα δύο πρώτα δεν συνδέονται κατά κανένα τρόπο ειδικά με τους εν λόγω υπολογιστές, αλλά συναντώνται σε όλους τους υπολογιστές προηγμένης τεχνολογίας, και ότι η τεχνική της κινητής υποδιαστολής συναντάται ακόμα και στους υπολογιστές τσέπης·

... όσον αφορά το τρίτο χαρακτηριστικό γνώρισμα, η μέγιστη ακρίβεια που είναι δυνατό να επιτευχθεί με τους εν λόγω εισαγόμενους υπολογιστές επιτυγχάνεται επίσης, στις ακραίες εκείνες περιπτώσεις που κάτι τέτοιο είναι αναγκαίο, και με τους υπολογιστές που διαθέτουν μικρό αριθμό bits ανά λέξη (π.χ. 32 και 64), εφόσον το software τους είναι το κατάλληλο·

... όσον αφορά την ταχύτητα υπολογισμού, απο τη σύγκριση με παρόμοιους υπολογιστές που κυκλοφορούν στην αγορά προκύπτει ότι η συσκευή Cyber 170-720 υπάγεται στην κατηγορία των υπολογιστών χαμηλής ταχύτητας, ενώ η 750 υπάγεται στην κατηγορία των υπολογιστών μέσης-υψηλής ταχύτητας· ... όσον αφορά το πέμπτο χαρακτηριστικό γνώρισμα, ο κατασκευαστής έχει προβλέψει ότι οι υπολογιστές δύνανται επίσης να χρησιμοποιηθούν με γλώσσες προγραμματισμού που εξυπηρετούν εμπορικές σκοπιμότητες, όπως COBOL, Very/Update, FORM, CRM, DAL κλπ.· ... όσον αφορά το έκτο χαρακτηριστικό γνώρισμα, θα πρέπει να σημειωθεί ότι τους πολυυπολογιστές, που ειναι κατασκευασμένοι κατά την ανωτέρω συγκεκριμένη τεχνολογία, είναι δυνατό να προμηθεύσουν και άλλες εταιρίες ειδικευμένες σε συστήματα υψηλής απόδοσης και ότι, συνεπώς, από την άποψη αυτή, οι υπολογιστές Cyber δεν είναι μοναδικοί·

... όπως συνάγεται από τις ανωτέρω παρατηρήσεις, οι ανωτέρω εισαγόμενες συσκευές δεν έχουν τα απαιτούμενα αντικειμενικά χαρακτηριστικά που θα τις καθιστούν ειδικά κατάλληλες για την επιστημονική έρευνα αλλά ότι, επιπλέον, θα ήταν σκόπιμο να ληφθούν υπόψη οι διατάξεις του άρθρου 5, παράγραφος 1, εδάφιο 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2784/79 και να εξεταστεί ποιοι είναι οι σκοποί για τους οποίους χρησιμοποιούνται οι συσκευές, για την εισαγωγή των οποίων στην Κοινότητα ζητείται η δασμολογική ατέλεια·

... οι υπολογιστές δύνανται να χρησιμοποιούνται σε ορισμένους τομείς ακριβώς χάρη στο συγκεκριμένο software τους·

... οι εν λόγω υπολογιστές δεν έχουν κριθεί ως κυρίως ή αποκλειστικώς κατάλληλοι για επιστημονικές δραστηριότητες και δεν είναι ιδιαιτέρως ακατάλληλοι για να χρησιμοποιούνται στον εμπορικό ή βιομηχανικό τομέα ούτε είναι ιδιαιτέρως ασυμβίβαστοι με τις εμπορικές γλώσσες προγραμματισμού·

... ότι η ανωτέρω ομάδα εμπειρογνωμόνων διαπίστωσε ότι οι συσκευές Cyber 170-720 και 170-750 είναι δυνατό να χρησιμοποιούνται ταυτόχρονα για πολλαπλούς σκοπούς βάσει ειδικών προγραμμάτων·

... από τις πληροφορίες που παρέσχε ο αιτών, διαπιστώνεται η πρόθεσή του να χρησιμοποιήσει τον εν λόγω υπολογιστή εν μέρει για καθαρώς διοικητική εργασία και εν μέρει για τεχνικούς υπολογισμούς, αλλά ... δεν παρασχέθηκε καμία πληροφορία σχετικά με την πλήρη συλλογή των προγραμμάτων, βάσει της οποίας θα ήταν δυνατό να αποδειχθεί ότι ο υπολογιστής πρόκειται να χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για επιστημονική έρευνα, δεδομένου ότι η τεχνολογία του δεν προσφέρεται για εμπορική χρησιμοποίηση· ... ακόμα και αν η χρησιμοποίηση της εν λόγω συγκεκριμένης συσκευής περιορίζονταν στις επιστημονικές δραστηριότητες, δεν θα ήταν μόνη της σε θέση να προσδώσει σ' αυτή το χαρακτήρα της επιστημονικής συσκευής·

... η έρευνα που έγινε σε όλα τα κράτη μέλη σχετικά με τη γενική χρησιμοποίηση των συσκευών του τύπου αυτού κατέδειξε ότι αυτές δεν χρησιμοποιούνται κυρίως για επιστημονικούς σκοπούς·

... από το σύνολο των στοιχείων αυτών αποδεικνύεται ότι οι εν λόγω υπολογιστές δεν μπορούν να θεωρηθούν σαν επιστημονικές συσκευές· ... εισαγωγή με ατέλεια δασμών της εν λόγω συσκευής δεν δικαιολογείται ».

Με δικόγραφο που περιήλθε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 10 Ιανουαρίου 1984, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή. Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα το Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων, ζήτησε όμως από τους διαδίκους να συνοδεύονται από εμπειρογνώμονα κατά την προφορική διαδικασία.

III — Αιτήματα των διαδίκων

Η *προσφεύγουσα* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να ακυρώσει την απόφαση 83/521/ΕΟΚ της Επιτροπής·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

Η *καθής* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή,

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

IV — Ισχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων

1. *Παραγραφή*

α) Η *προσφεύγουσα* υποστηρίζει ότι η απόφαση 83/521 ελήφθη εκπροθέσμως διότι εκδόθηκε στις 12 Οκτωβρίου 1983, δηλαδή περισσότερο από έξι μήνες μετά από την απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Μαρτίου 1983 στην υπόθεση 294/81. Η προσφεύγουσα στηρίζεται στο άρθρο 7, παράγραφος 7, που ορίζει τα ακόλουθα:

« Αν, μετά τη λήξη προθεσμίας έξι μηνών από της ημερομηνίας λήψεως της αιτήσεως από την Επιτροπή, η τελευταία δεν έχει εκδώσει την προβλεπόμενη στην παράγραφο 6 απόφαση, το όργανο ή η συσκευή που απετέλεσε αντικείμενο της αιτήσεως θεωρείται ότι πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την ατελή εισαγωγή. »

Η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι η προθεσμία που προβλέπει ο κανονισμός έχει ως σκοπό την πρόληψη ενδεχόμενης ζημίας στα εκπαι-

δευτικά ιδρύματα της Κοινότητας λόγω καθυστέρησης της διοικητικής διαδικασίας. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το άρθρο 7, παράγραφος 7, θέτει το αμάχητο τεκμήριο ότι το υλικό μπορεί να τύχει ατέλειας αν η Επιτροπή δεν εκδώσει απόφαση ταχέως. Φρονεί δε ότι μετά την πάροδο της προθεσμίας είναι νομικώς βέβαιο το καθεστώς στο οποίο υπάγεται το υλικό. Η Επιτροπή μπορούσε να προλάβει την πρόκληση ζημίας στην προσφεύγουσα φροντίζοντας να της επιστραφούν προσωρινά τα σχετικά ποσά (με τραπεζική εγγύηση) ή μπορούσε να εκδώσει απόφαση εντός έξι μηνών από το χρόνο κατά τον οποίο επελήφθη της υποθέσεως. Προτίμησε όμως να μην πράξει τίποτε από αυτά οπότε η απόφαση 83/521 εκδόθηκε καθ' υπέρβαση της προθεσμίας.

Όσον αφορά τις δύο υποθέσεις που επικαλείται η Επιτροπή υπέρ της απόψεώς της ότι είχε τη δυνατότητα να εκδώσει απόφαση εντός ευλόγου χρόνου, η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι ο χρόνος που έκρινε « εύλογο » το Δικαστήριο στην υπόθεση di Pillo κατά Επιτροπής (συνεκδικασθείσες υποθέσεις 10 και 47/72, ECR 1973, σ. 763) ήταν επτά εβδομάδες ενώ με την απόφαση Lorenz κατά Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας (υπόθεση 120/73, ECR 1973, σ. 1471) το Δικαστήριο έκρινε ως εύλογο χρόνο τους δύο μήνες, υιοθετώντας έτσι την προθεσμία που τάσσουν τα άρθρα 173 και 175, εντός της οποίας οφείλει να ενεργήσει η Επιτροπή. Η προσφεύγουσα παρατηρεί επίσης ότι στις δύο υποθέσεις δεν υπήρχε ειδική προθεσμία στους σχετικούς κανονισμούς. Στην περίπτωση της δασμολογικής ατέλειας των επιστημονικών οργάνων, η Επιτροπή οφείλει να ενεργήσει εντός έξι μηνών μετά την παρέλευση των οποίων το υλικό θεωρείται ότι μπορεί να τύχει ατελείας. Αν η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι σε περίπτωση παραπομπής υποθέσεως από το Δικαστήριο δεσμεύεται απλώς να ενεργήσει εντός εύλογης προθεσμίας, η προσφεύγουσα φρονεί ότι η προθεσμία των έξι μηνών είναι εύλογη.

β) Η *Επιτροπή* φρονεί ότι η προθεσμία των έξι μηνών του άρθρου 7, παράγραφος 7, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2784/79 δεν εφαρμόζεται απευθείας στην περίπτωση — που προφανώς δεν αντιμετώπισε ο κοινοτικός νομοθέτης — όπου το Δικαστήριο ακυρώνει απόφαση η οποία πρέπει να αντικατασταθεί με νέα. Η Επιτροπή φρονεί ότι η νέα απόφαση πρέπει να εκδοθεί εντός εύλογης προθεσμίας. Η θεωρία αυτή της εύλογης προθεσμίας όταν ο νόμος δεν προβλέπει ειδική προθεσμία έχει γίνει δεκτή από το Δικαστήριο με τις αποφάσεις της 11ης Δεκεμβρίου 1973 στην υπόθεση 120/73 (Lorenz κατά Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, ECR 1973, σ. 1471, ιδίως σ. 1481) και της 12ης Ιουλίου 1973 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 10 και 41/72 (di Pillo κατά Επιτροπής, ECR 1973, σ. 763, ιδίως σ. 770).

Η νέα αυτή απόφαση προϋπέθετε προσεκτική εξέταση των λόγων που οδήγησαν το Δικαστήριο στην έκδοση της αποφάσεώς του καθώς και ευρεία διαβούλευση με εμπειρογνώμονες, όχι μόνο της Επιτροπής αλλά και των κρατών μελών. Εξάλλου ήταν η πρώτη φορά που ακυρώθηκε από το Δικαστήριο απόφαση της Επιτροπής στο συγκεκριμένο τομέα. Έπρεπε λοιπόν να σταθμιστούν με ιδιαίτερη επιμέλεια οι συνέπειες της απόφασης. Τέλος η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο χρόνος που παρήλθε — λιγότερο από επτά μήνες — πριν από την έκδοση της απόφασης είναι στην ίδια κατηγορία από πλευράς διάρκειας με την προθεσμία των έξι μηνών που τάσσει ο κανονισμός για την έκδοση αποφάσεως κατόπιν αιτήσεως κράτους μέλους. Η Επιτροπή υπογραμμίζει εξάλλου ότι, καίτοι αυτό δεν αναφέρεται στην απόφαση, μετά την έκδοση αποφάσεως του Δικαστηρίου, το Βέλγιο υπέβαλε νέα

αίτηση στην Επιτροπή ζητώντας της να ακολουθήσει τη διαδικασία του άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2784/79. Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε με έγγραφο της 7ης Απριλίου 1983 που περιήλθε στην Επιτροπή στις 12 Απριλίου 1983. Αφού συμβουλεύθηκε την ομάδα εμπειρογνωμόνων της, η Επιτροπή εξέδωσε τελικά την απόφαση στις 7 Οκτωβρίου 1983, δηλαδή έξι μήνες μετά την ημερομηνία παραλαβής της νέας βελγικής αιτήσεως. Κατά συνέπεια, ακόμη και βάσει της προσφυγής μόνο, μπορεί να λεχθεί ότι η απόφαση εκδόθηκε εντός της προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 7, παράγραφος 7, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2784/79.

2. *Επί της ουσίας*

I — *Πρώτος λόγος ακυρώσεως: η απόφαση δεν ασχολείται με τα στοιχεία που αφορούν την εκτίμηση της έννοιας «επιστημονικά όργανα ή συσκευές»*

α) Η *προσφεύγουσα* υποστηρίζει ότι το τμήμα της απόφασης που ασχολείται με τα αντικειμενικά τεχνικά χαρακτηριστικά και αυτό που ασχολείται με τη χρησιμοποίηση είναι και τα δύο ελαττωματικά και ως προς τα πραγματικά περιστατικά και ως προς τα εφαρμοστέα νομικά κριτήρια. Στην απόφαση δεν εκτίθενται επακριβώς οι ισχυρισμοί της Control Data· η τεχνική αντίκρουση περιέχει χονδροειδή πρόδηλη πλάνη, αντικρούει επιχειρήματα που δεν προβλήθηκαν, δεν εξετάζει εάν η συσκευή είναι περισσότερο κατάλληλη για επιστημονικές παρά για γενικές εφαρμογές, και εμπνέεται από άστοχα κριτήρια (συγκεκριμένα αν το υλικό είναι μοναδικό στο είδος του ή ποιες είναι οι δυνατότητες των ανταγωνιστικών υλικών). Με τα τεχνικά επιχειρήματα γενικώς δεν εξετάστηκαν και δεν ερευνήθηκαν δίκαια όλοι οι ισχυρισμοί της Control Data.

Η προσφεύγουσα φρονεί ότι το ζήτημα πρέπει να επιλυθεί βάσει των αντικειμενικών τεχνικών χαρακτηριστικών εξεταζομένων στο σύνολό τους. Υποστηρίζει δε ότι τα φυσικά χαρακτηριστικά των υπολογιστών Cyber που τους καθιστούν ιδιαίτερα κατάλληλους για επιστημονικές εφαρμογές — σε αντιδιαστολή με τις εμπορικές εφαρμογές — είναι τα ακόλουθα:

— *Διακεκριμένη κατασκευαστική δομή (πολυυπολογιστές)*

Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η κατασκευή των επίδικων υπολογιστών Cyber διαφέρει από την κατασκευή σχεδόν όλων των υπολογιστών, η δε δομή αυτή καθιστά τους υπολογιστές ιδιαίτερα κατάλληλους για επιστημονικές εργασίες. Οι υπολογιστές Cyber χαρακτηρίζονται από την κεντρική μονάδα επεξεργασίας, μοναδική λειτουργία της οποίας είναι να επεξεργάζεται τα στοιχεία που υπάρχουν στη μνήμη. Η κεντρική μονάδα επεξεργασίας των υπολογιστών Cyber είναι μονωμένη έναντι των εξωτερικών διακοπών. Δεν διαθέτει λειτουργίες είσοδος/έξοδος και δεν αποτελεί παρά μια γιγαντιαία υπολογιστική συσκευή. Οι λειτουργίες είσοδος/έξοδος εκτελούνται από τις περιφερειακές μονάδες. Υπάρχουν πολλοί υπολογιστές εφοδιασμένοι με πολλαπλές μονάδες είσοδος/έξοδος (input/output). Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι υπολογιστές Cyber διακρίνονται από τους άλλους υπολογιστές όχι διότι περιλαμβάνουν περιφερειακές μονάδες — πράγμα που δεν είναι ασυνήθιστο — αλλά διότι διαθέτουν κεντρική μονάδα επεξεργασίας, μονωμένη έναντι του εξωτερικού κόσμου που ασχολείται αποκλειστικά με υπολογισμούς. Το σημαντικό χαρακτηριστικό από πλευράς αρχιτεκτονικής έγκειται στο ανεπηρέαστο της κεντρικής μονάδας από τις εξωτερικές διακοπές «σε πραγματικό χρόνο» (οι εργασίες σε πραγματικό χρόνο είναι εκείνες στις οποίες γίνεται η επεξεργασία των αντικειμενικών δεδομένων του εξωτερικού κόσμου με το ρυθμό που προκύπτουν τα τελευταία: τραπεζικές εργασίες, κρατήσεις θέσεων σε αεροπορικές συγκοινωνίες, παραγωγή σε διαδοχικές φάσεις χημικών ουσιών σε εργοστάσιο υψηλού αυτοματισμού). Στους συνηθισμένους υπολογιστές είναι δυνατοί ένας ή διάφοροι τύποι διακοπών της κεντρικής μονάδας. Η απουσία της λειτουργίας διακοπής αποτελεί δυσχέρεια για όσους πραγματοποιούν πράξεις σε πραγματικό χρόνο. Στην περίπτωση όμως του υπολογιστή Cyber, η απουσία λειτουργίας διακοπής αποβαίνει πλεονέκτημα για τις πράξεις στις οποίες διακρίνεται κυρίως ο υπολογιστής, δηλαδή για τους αριθμητικούς υπολογισμούς

μεγάλης ακρίβειας και σε μεγάλη ταχύτητα, διότι κατ' αυτό τον τρόπο γίνεται πλήρης εκμετάλλευση της αποτελεσματικότητας της κεντρικής μονάδας για την πραγματοποίηση των υπολογισμών αυτών.

— *Λειτουργία κατευθυνόμενη προς ασυνήθιστα μακρές «λέξεις» και ακρίβεια*

Στους υπολογιστές Cyber η μικρότερη μονάδα πληροφορίας που μπορεί να αναγνωρίσει ο υπολογιστής είναι η «λέξη» των 60 «διττών στοιχείων»· οι λέξεις αυτού του μήκους διευκολύνουν την ταχεία και αποτελεσματική εκτέλεση επιστημονικών υπολογισμών, καθόσον ο υπολογιστής μπορεί να καταγράψει επακριβώς ένα πολύ μεγάλο ή περίπλοκο μέγεθος σε μια μόνο μονάδα πληροφορίας και στη συνέχεια να την επεξεργασθεί με μια μόνο πράξη πράγμα που έχει ως αποτέλεσμα ότι ο υπολογισμός κερδίζει σε ακρίβεια και σε ταχύτητα. Αντιθέτως, η επεξεργασία ή ο χειρισμός του ίδιου αριθμού με σύστημα προσανατολισμένο προς βραχύτερες λέξεις απαιτεί περισσότερο χρόνο και παρέχει ενδεχομένως λιγότερη ακρίβεια: ο αριθμός πρέπει να κατατμηθεί σε μια σειρά λέξεων πράγμα που απαιτεί περισσότερο χρόνο και πολυάριθμους υπολογισμούς. Η πραγματοποίηση μετρίως περιπλόκου πειράματος συνεπάγεται ενδεχομένως εκατοντάδες ή χιλιάδες πρόσθετα στάδια υπολογισμού, περισσότερο χρόνο, μεγαλύτερο κίνδυνο σφάλματος λόγω του περιπλόκου προγράμματος και — με λίγα λόγια — μη αποτελεσματική χρησιμοποίηση του υλικού. Εξάλλου λόγω του ότι τα επιμέρους στοιχεία των πληροφοριών που επεξεργάζονται οι υπολογιστές όταν πρόκειται για εργασίες γενικής διαχείρισης μπορούν να καταγραφούν σε πολύ λιγότερα από 60 διττά στοιχεία, το μεγάλο μήκος των λέξεων που επεξεργάζονται οι επίδικοι υπολογιστές Cyber αποτελεί σοβαρή ανεπάρκεια για όσους δεν πραγματοποιούν πολύπλοκους υπολογισμούς.

Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι μόνο ο τύπος υπολογιστών που κατασκευάζει η Control Data και μία ακόμα εταιρία — η Cray — είναι προσανατολισμένος προς ιδιαίτερα μακρές λέξεις, των 60 διττών στοιχείων στην περίπτωση της Control Data, των 64 στην περίπτωση της Cray. Κανένας άλλος υπολογιστής δεν έχει σχεδιαστεί και κατασκευαστεί ειδικά για να επεξεργάζεται πολύ μεγάλες λέξεις και τους πολύ μεγάλους ή πολύπλοκους αριθμούς που απαιτείται ενδεχομένως να καταγράφουν.

— *Λειτουργία μη προσανατολισμένη προς τους χαρακτήρες*

Οι εμπορικοί υπολογιστές καταγράφουν και αναγνωρίζουν συνήθως πληροφορίες των 8 διττών στοιχείων που καλούνται «χαρακτήρες». Ο χαρακτήρας των 8 διττών στοιχείων μπορεί να περιλαμβάνει έναν αριθμό, ένα γράμμα ή ένα σημείο στίξεως. Δεδομένου ότι οι υπολογιστές Cyber έχουν συνήθως βραχείς χαρακτήρες (έξι διττά στοιχεία), το σύνολο των συμβόλων που μπορούν να παραστήσουν είναι αναπόφευκτα τέσσερις φορές μικρότερο από το σύνολο των συμβόλων που μπορούν να χειριστούν οι συσκευές των 8 διττών στοιχείων. Εξάλλου ο υπολογιστής Cyber 170-750 είναι απολύτως ανίκανος να αναγνωρίσει διακριτούς χαρακτήρες εντός μιας λέξης.

— *Πράξεις με την τεχνική της κινητής υποδιαστολής*

Όταν άρχισαν να κατασκευάζονται οι υπολογιστές Cyber ήταν οι μόνοι που περιελάμβαναν μονάδα κινητής υποδιαστολής. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή, αναφέροντας τη συσκευή IBM 704, αποδεικνύει ότι οι υπολογιστές Control Data ήταν πράγματι οι μόνοι που κατασκευάζονταν με μονάδα κινητής υποδιαστολής και ότι λόγω του σχεδιασμού τους έχουν την εξαιρετική ικανότητα να πραγματοποιούν πράξεις με την τεχνική της κινητής υποδιαστολής. Η συσκευή 704 διαδέχτηκε την 701 που αποτελούσε την πρώτη προσπάθεια της IBM να κατασκευάσει υπολογιστή για την επιστημονική έρευνα. Η κεντρική μονάδα επεξεργασίας της συσκευής 701 δεν είχε τη δυνατότητα κινητής υποδιαστολής, οπότε οι πράξεις που απαιτούσαν αυτή την τεχνική έπρεπε να γίνονται μέσω του προ-

γράμματος. Η μέθοδος αυτή ήταν συγχρόνως δύσχρηστη, αργή και αλυσιτελής, οπότε προστέθηκε στο υπάρχον υλικό μια μονάδα κινητής υποδιαστολής και έτσι δημιουργήθηκε ο υπολογιστής 704. Σήμερα ο προσανατολισμός του υλικού Cyber προς λέξεις μεγάλου μήκους καθώς και η ευκολία με την οποία πραγματοποιεί πράξεις με την τεχνική της κινητής υποδιαστολής το καθιστούν εξαιρετικό. Ακόμη και σήμερα η μονάδα της κινητής υποδιαστολής αποτελεί προαιρετική πρόσθετη δυνατότητα για πολλούς υπολογιστές γενικής διαχείρισης ενώ η τεχνική αυτή βρίσκεται στο κέντρο της δομής των υπολογιστών Cyber.

— *Εντολές προσαρμοσμένες για γλώσσες επιστημονικού προγραμματισμού*

Κάθε υπολογιστής μπορεί να εκτελέσει έναν «κατάλογο» ή ένα σύνολο «εντολών» ή βασικών οδηγιών, κατ' αποκλεισμό κάθε άλλης εντολής. Το φάσμα των εσωτερικών πράξεων που μπορούν να πραγματοποιήσουν οι υπολογιστές Cyber είναι πολύ μικρότερο από το αντίστοιχο των υπολογιστών γενικής χρήσεως· το μεγαλύτερο μέρος των διαθέσιμων εντολών αφορά μάλλον υπολογισμούς παρά τη σύγκριση και το χειρισμό χαρακτήρων. Η ειδίκευση αυτή αντικατοπτρίζει το γενικό προσανατολισμό των υπολογιστών Cyber προς τις ταχείες και ακριβείς μαθηματικές πράξεις και δεν δυσχεραίνει τον ερευνητή αλλά αυτόν που χρησιμοποιεί τον υπολογιστή για γενικής φύσεως εργασίες, όπου απαιτούνται πολλές εργασίες με χειρισμό δεδομένων.

Η προσφεύγουσα δεν αρνείται ότι το υλικό της είναι κατάλληλο να χειρίζεται τη γλώσσα COBOL και άλλες μη επιστημονικές γλώσσες, ισχυρίζεται όμως ότι η αποτελεσματικότητά τους σ' αυτό το χειρισμό είναι μικρότερη από των άλλων υπολογιστών που είναι σχεδιασμένοι για γενικής φύσεως χρησιμοποίηση στον εμπορικό τομέα και ότι το υλικό της είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικό στο χειρισμό της επιστημονικής γλώσσας Fortran.

— *Ταχύτητα*

Λόγω του συνδυασμού πολλών χαρακτηριστικών τους οι υπολογιστές Cyber δίνουν ακριβή και ταχέα αποτελέσματα σε εξαιρετικά περίπλοκες μαθηματικές και λογικές πράξεις· η ταχύτητα αυτή καθιστά δυνατούς ορισμένους τύπους επιστημονικής έρευνας που περιλαμβάνουν εκατομμύρια υπολογισμούς.

— *Μεμονωμένες λειτουργικές μονάδες*

Το γεγονός ότι τα διάφορα τμήματα της κεντρικής μονάδας επεξεργασίας είναι εξειδικευμένα σε διακριτές μαθηματικές πράξεις αυξάνει την ικανότητα των υπολογιστών Cyber να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ερευνητών όσον αφορά τους υπολογισμούς.

Η *προσφεύγουσα* παρατηρεί περαιτέρω ότι τα επιχειρήματα που προέβαλε εν προκειμένω η Επιτροπή συνθέτουν, από τη σκοπιά της ικανότητας των υπολογιστών, προσέγγιση διαφορετική αυτής που απηχεί η απόφαση 83/521. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι τα περισσότερα από τα επιχειρήματα αυτά είναι κατά νόμο αλυσιτελή δεδομένου ότι η άποψη της Επιτροπής δεν μπορεί να έχει καλύτερη τύχη από την απόφαση 83/521, η οποία είναι ελαττωματική χωρίς να επιδέχεται θεραπεία. Ωστόσο η προσφεύγουσα σχολίασε τα άλλα επιχειρήματα που προέβαλε η Επιτροπή κατά τη διαδικασία, ως εξής:

1. *Βασική πλάνη ως προς τον προσανατολισμό σε λέξεις μεγάλου μήκους*

Ένα βασικό επιχείρημα της προσφεύγουσας είναι ότι οι υπολογιστές της (καθώς και αυτοί που κατασκευάζονται) είναι οι μόνοι που προσανατολίζονται σε λέξεις μεγάλου μήκους και ότι όλη η δομή τους στηρίζεται σ' αυτό το σχεδιασμό. Η απόφαση 83/521 αντέκρουσε ρητά αυτό το επιχείρημα. Με τις παρατηρήσεις όμως στην υπό κρίση υπόθεση η Επιτροπή το επιβεβαίωσε δεδομένου ότι στο υπόμνημα αντικρούσεως αναφέρεται «ότι είναι βέβαιο ότι η λέξη των 60 διττών στοιχείων... αποτελεί χαρακτηριστικό που διακρίνει τους υπολογι-

στές Cyber και που δείχνει ότι οι υπολογιστές αυτοί έχουν σχεδιαστεί για την εκτέλεση μεγάλης ακρίβειας αριθμητικών υπολογισμών ». Κατά την προσφεύγουσα η απόφαση πρέπει να ακυρωθεί έστω και γι' αυτό μόνο το λόγο.

2. *Ορισμένοι ερευνητές μπορούν να χρησιμοποιούν υπολογιστές άλλου τύπου εκτός των Cyber*

Η προσφεύγουσα ομολογεί ότι υπάρχουν πράγματι ερευνητές, οι ανάγκες των οποίων μπορούν να καλυφθούν επαρκώς από μικρού βεληνεκούς υπολογιστές όπως ο DEC VAX (συσκευή την οποία μνημόνευσε η Επιτροπή). Ο υπολογιστής αυτός δεν είναι ειδικά προσαρμοσμένος για την εκτέλεση αριθμητικών υπολογισμών με μεγάλη ταχύτητα αλλά μια τέτοια συσκευή δεν είναι απαραίτητη σε όλους τους ερευνητές. Επειδή όμως πρόκειται για υπολογιστή των 32 διττών στοιχείων η βασική ακρίβεια που παρέχει δεν φθάνει την ακρίβεια των υπολογιστών των 60 διττών στοιχείων. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι ο υπολογιστής των 60 bits μπορεί να επεξεργαστεί πολύ μεγάλους αριθμούς με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα από τις συσκευές των 32 ή των 16 διττών στοιχείων. Εξάλλου λόγω του μικρού όγκου του, η μνήμη και το πλέγμα των κυκλωμάτων δεδομένων των μικρών υπολογιστών είναι απλοποιημένα και επομένως περιορισμένων δυνατοτήτων σε σύγκριση με τα αντίστοιχα των υπολογιστών Cyber, οπότε είναι αδύνατες πολλές πολυσχιδείς πράξεις. Κατά την άποψη της προσφεύγουσας είναι αδιανόητο ότι οποιοσδήποτε μικρός υπολογιστής μπορεί « να φθάσει εύκολα » τις επιδόσεις των υπολογιστών Cyber κατά την εκτέλεση δύσκολων επιστημονικών υπολογισμών.

Στο πλαίσιο της υπό κρίση υπόθεσης όλοι οι διάδικοι ομολογούν ότι οι μικροί υπολογιστές « δεν προορίζονται κυρίως... για επιστημονικές δραστηριότητες », δεδομένου ότι η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι οι υπολογιστές Cyber έχουν σχεδιαστεί για την εκτέλεση μεγάλης ακρίβειας αριθμητικών υπολογισμών από ερευνητές και ότι η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι υπολογιστές Cyber « προορίζονται κυρίως » για τέτοιου είδους εφαρμογές.

Η προσφεύγουσα ομολογεί ότι η Επιτροπή ορθώς υποστηρίζει ότι ο υπολογιστής μπορεί να έχει και άλλα χαρακτηριστικά όπως η γραφική επεξεργασία, που είναι ικανά να βοηθήσουν τον ερευνητή. Υποστηρίζει όμως ότι κανείς εκτός από τους ερευνητές δεν απαιτεί την ικανότητα εκτελέσεως αριθμητικών υπολογισμών με μεγάλη ταχύτητα και ακρίβεια. Η δυνατότητα εκτελέσεως τέτοιων υπολογισμών αποτελεί το διακριτικό χαρακτηριστικό στοιχείο ολίγων μόνων υπολογιστών που διαθέτουν το ανάλογο υλικό λόγω του ότι είναι σχεδιασμένοι για επιστημονικές εφαρμογές.

Η προσφεύγουσα αμφισβητεί το επιχείρημα της Επιτροπής όσον αφορά την ανάγκη ενός προγράμματος ερανισμού ως ευκταίου χαρακτηριστικού των υπολογιστών. Κατά την άποψή της, ο ερανισμός είναι στην πραγματικότητα το πρόγραμμα που έχει σχεδιάσει ο κατασκευαστής το οποίο έχει ως αντικείμενο να μεταβάλει το πρόγραμμα του χρησιμοποιούντος τον υπολογιστή σε συγκεκριμένες υλικές ενέργειες τις οποίες θα εκτελέσει ο υπολογιστής. Όλοι οι μεγάλοι υπολογιστές διαθέτουν πρόγραμμα ερανισμού όπως και όλοι οι υπολογιστές διαθέτουν κεντρική μονάδα επεξεργασίας.

3. *Σύγκριση του IBM 3081 και των επίδικων υπολογιστών*

Η προσφεύγουσα φρονεί ότι το γεγονός ότι υπάρχει και άλλος υπολογιστής κατάλληλος για επιστημονικούς υπολογισμούς δεν ασκεί επιρροή ως προς το ζήτημα αν οι υπολογιστές Cyber είναι κατάλληλοι για επιστημονικούς υπολογισμούς. Επικουρικώς ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή κακώς υποστηρίζει ότι ο IBM 3081 είναι καλύτερος μόνον όταν χρησιμοποιείται πράγματι για επιστημονικούς σκοπούς. Αμφισβητεί την άποψη της Επιτροπής ότι ο IBM 3981 είναι καλύτερος για την εκτέλεση πράξεων Fortran από τον Cyber 170-720 ή τον 170-750, στηρίζεται δε σχετικώς στην κρίση ενός εμπειρογνώμονα, προκειμένου να αντικρούσει τον πίνακα βάσει του οποίου γίνεται η σύγκριση με τους υπολογιστές Cyber. Στην

έκθεσή του, ο Jackson χαρακτηρίζει ως « εσφαλμένη » την απόπειρα συγκρίσεως της απόδοσης της συσκευής με διαίρεση των Kilo Whetstones ανά δευτερόλεπτο διά των εκατομμυρίων εντολών ανά δευτερόλεπτο και ισχυρίζεται ότι και η ίδια η IBM απορρίπτει εξ ολοκλήρου αυτή τη μέθοδο. Υποστηρίζει εξάλλου ότι οι συγκρίσεις δεν είναι δυνατές παρά μόνο βάσει δοκιμασίας αναφοράς με πραγματικό λειτουργικό πρόγραμμα που χρησιμοποιείται από κάποιο ερευνητή. Επισημαίνει εξάλλου ότι οι υπολογιστές IBM όπως ο 3081 εκτελούν πάντα τις πράξεις τους με μεγαλύτερη απόδοση στη γλώσσα COBOL (εμπορική γλώσσα πληροφορικής) παρά σε γλώσσα Fortran, ενώ το αντίθετο ισχύει πάντα για τους υπολογιστές Cyber.

4. *Πλεονεκτήματα όσον αφορά τις επιστημονικές πράξεις που φέρονται ότι παρουσιάζουν δυσχέρειες*

Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι ο συλλέκτης είναι στην πραγματικότητα το μέσο (που έχει τοποθετηθεί « στο εσωτερικό » του υπολογιστή από τον κατασκευαστή) με το οποίο το συγκεκριμένο πρόγραμμα μετατρέπεται σε συγκεκριμένες πράξεις από τη συσκευή. Ο συλλέκτης ρυθμίζεται μια φορά μόνο από τον κατασκευαστή. Ο χρησιμοποιών τη συσκευή δεν χρειάζεται να ασχοληθεί ποτέ μ' αυτό το ζήτημα. Η προσφεύγουσα αναφέρει ως παράδειγμα την περίπτωση ενός αυτοκινήτου που διαθέτει εκκινητήρα (μίζα) πολύ προηγμένης τεχνολογίας· παρατηρεί δε σχετικώς ότι αφού ο οδηγός αρκεί να στρέψει το κλειδί για να ξεκινήσει το αυτοκίνητο δεν έχει καμιά σημασία γι' αυτόν το αν και κατά πόσο είναι περίπλοκος ο μηχανισμός αναφλέξεως.

Ο προσανατολισμός των υπολογιστών Cyber προς τους αριθμούς διευκολύνεται από το γεγονός ότι λειτουργούν με χαρακτήρες των έξι στοιχείων και όχι των οκτώ όπως συμβαίνει συνήθως. Ωστόσο επειδή οι χαρακτήρες Cyber έχουν μόνο έξι στοιχεία, οι υπολογιστές δεν μπορούν να διακρίνουν τα κεφαλαία από τα μικρά. Το αν ο υπολογιστής τυπώσει « αποτέλεσμα » ή « ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ » απέναντι από τους κρίσιμους αριθμούς δεν απασχολεί τον επιστήμονα, ο οποίος ενδιαφέρεται για το ορθό αποτέλεσμα ενός περίπλοκου υπολογισμού. Αντιθέτως δημιουργείται πρόβλημα για μια ασφαλιστική εταιρία αν οι τυπωμένες από τον υπολογιστή επιστολές που απευθύνει είναι μόνο σε κεφαλαία γράμματα.

5. *Υλικό και πρόγραμμα*

Η προσφεύγουσα αμφισβητεί το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι δηλαδή το πρόγραμμα και όχι το υλικό είναι εκείνο που επιτρέπει τη χρησιμοποίηση του υπολογιστή για επιστημονικές δραστηριότητες. Επαναλαμβάνοντας το παράδειγμα του αυτοκινήτου, φρονεί ότι η επιδεξιότητα του οδηγού μπορεί να αντισταθμίσει αλλά όχι να τροποποιήσει τη βασική δομή του οχήματος ούτε και τον τεχνικό του προορισμό, αν είναι λόγου χάρη η παράδοση εμπορευμάτων ή η συμμετοχή σε αυτοκινητιστικούς αγώνες. Δεν αντιλαμβάνεται πως ένας υπολογιστής, προσανατολισμένος προς χαρακτήρες των έξι στοιχείων (που δεν διακρίνει τα κεφαλαία από τα μικρά, που διαθέτει μόνο ορισμένα σύμβολα, κλπ.), ο οποίος δεν μπορεί να αναγνωρίσει τους βραχείς χαρακτήρες που χρησιμοποιούνται για την απομνημόνευση στοιχείων όπως τα ονόματα και οι διευθύνσεις και ο οποίος δεν μπορεί να εγγράψει μια επιστολή ή να εκτελέσει άλλες ενέργειες επεξεργασίας κειμένων, είναι δυνατόν να « προσφέρεται κάλλιστα » για εμπορικές δραστηριότητες. Η έλλειψη της λειτουργίας διακοπής και της δεκαδικής αριθμητικής αποτελούν μειονεκτήματα για τον εμπορικό τομέα όπου απαιτείται τρέχουσα και πολυσχιδής χρήση των υπολογιστών.

6. *Εμπορικά ενημερωτικά φυλλάδια*

Η Control Data ομολογεί την αμηχανία της και παρατηρεί ότι οι προσπάθειές της να πείσει τους μη επιστήμονες ότι το υλικό Cyber είναι κατάλληλο για τρέχουσα εμπορική χρήση δεν γνώρισαν παρά περιορισμένη μόνο επιτυχία. Αυτό επιβεβαιώνει πράγματι ο κατάλογος των πελατών που κατέχουν τη συσκευή 750 ή 720. Η Control Data κατέκτησε σημαντικό τμήμα της αγοράς των υπολογιστών των εξειδικευμένων σε αριθμητικούς υπολογισμούς μεγάλης ακρίβειας και ταχύτητας· αυτού του είδους οι υπολογιστές όμως χρησιμοποιούνται κυρίως από επιστήμονες ερευνητές του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα.

β) Η *Επιτροπή* φρονεί ότι οι υπολογιστές Cyber διαθέτουν μεν ορισμένα ενδιαφέροντα χαρακτηριστικά όσον αφορά τους αριθμητικούς υπολογισμούς ακριβείας, είναι όμως επίσης γενικοί υπολογιστές διαφόρων χρήσεων. Ορισμένα από τα χαρακτηριστικά των υπολογιστών Cyber που χαρακτηρίζει ως « επιστημονικά » η προσφεύγουσα αποτελούν απλώς στοιχεία που προορίζονται για τον αριθμητικό υπολογισμό. Εξάλλου τα χαρακτηριστικά αυτά, όπως οι λέξεις μεγάλου μήκους και η κινητή υποδιαστολή ιδίως, δεν είναι τα μόνα ουσιώδη ή επιθυμητά χαρακτηριστικά των υπολογιστών που προορίζονται για επιστημονικές ή τεχνικές δραστηριότητες. Η συλλογή, η επεξεργασία συμβόλων και η γραφική επεξεργασία αποτελούν άλλα επιθυμητά χαρακτηριστικά γι' αυτό τον τύπο υπολογιστών.

Η Επιτροπή παρατηρεί ότι το Δικαστήριο δεν απαιτείται καν να αποφανθεί ως προς το αν οι υπολογιστές Cyber είναι ή όχι επιστημονικές συσκευές. Για να κριθεί αν πρέπει να γίνει δεκτή ή να απορριφθεί η αίτηση ακυρώσεως, το Δικαστήριο οφείλει αντιθέτως να ερευνήσει αν η Επιτροπή, θεσπίζοντας την απόφαση, « εφήρμοσε κριτήρια σαφή και σύμφωνα προς την κοινοτική νομοθεσία, λαμβάνοντας επαρκώς υπόψη τα αντικειμενικά χαρακτηριστικά των εν λόγω δύο υπολογιστών » (υπόθεση 294/81, Control Data κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 911, συγκεκριμένα σ. 933, σκέψη 31).

Όσον αφορά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που αποδίδονται στους υπολογιστές Cyber και απαριθμούνται στην απόφαση, η Επιτροπή διατυπώνει τα ακόλουθα σχόλια:

— *Υλικό σχεδιασμένο να λειτουργεί με λέξεις και ακρίβεια*

Στην τέταρτη και στην πέμπτη αιτιολογική σκέψη της απόφασης 83/521/ΕΟΚ η Επιτροπή πραγματεύεται κατ' ανάγκη λακωνικά δύο διακεκριμένα καίτοι αλληλοσυνδεόμενα χαρακτηριστικά, δηλαδή τον προσανατολισμό στις λέξεις και την ακρίβεια των μονάδων των 60 διττών στοιχείων. Η Επιτροπή ομολογεί ότι οι υπολογιστές Cyber έχουν το χαρακτηριστικό ότι λόγω της δομής τους δεν μπορούν να αναγνωρίσουν μονάδες μικρότερες των 60 στοιχείων. Φρονεί όμως ότι η δυσκολία αυτή μπορεί να αντιμετωπιστεί με τη χρήση του κατάλληλου προγράμματος. Εξάλλου το αν ένας υπολογιστής είναι σχεδιασμένος να λειτουργεί με λέξεις δεν έχει βαρύτητα από πλευράς ακρίβειας. Τα ουσιώδη στοιχεία είναι οι διαστάσεις των οδών πληροφοριών και οι σχετικές μονάδες υπολογισμού. Καίτοι άλλοι υπολογιστές δεν έχουν εξαρχής μακρές λέξεις, η εσωτερική τους δομή μπορεί να προσαρμοστεί ώστε να παράγουν οδούς για μακρές λέξεις εφόσον αυτό παρίσταται αναγκαίο. Αυτός είναι ο σχεδιασμός των υπολογιστών της σειράς IBM 360/370 (που είναι σχεδιασμένοι να λειτουργούν με στοιχεία ή με χαρακτήρες) καθώς και των τύπων που προήλθαν από τη σειρά αυτή, παραδείγματος χάρη του IBM 8031. Οι τύποι συσκευών μεγάλης αποδόσεως διαθέτουν οδούς δεδομένων και μονάδες υπολογισμού, οι διαστάσεις των οποίων μπορούν να συγκριθούν με τις διπλές μακρές λέξεις των υπολογιστών Cyber ακριβώς λόγω της ικανότητας αποδόσεως της συσκευής.

Ο προσανατολισμός σε λέξεις μεγάλου μήκους, σε συνδυασμό με την αδυναμία λειτουργίας με χαρακτήρες, σημαίνει ότι οι υπολογιστές Cyber υστερούν σοβαρά στον τομέα των επιστημονικών εφαρμογών. Ουσιώδες στοιχείο γι' αυτές τις εφαρμογές είναι η κατάρτιση προγραμμάτων προηγμένης γλώσσας (λόγου χάρη Fortran) σε εντολές που ο υπολογιστής πρέπει να εκτελέσει στη συνέχεια. Ο συλλέκτης που επιτελεί αυτή την εργασία είναι ο ίδιος πρόγραμμα που εισάγεται στον υπολογιστή σε περίπτωση ανάγκης κατά την επεξεργασία του κυρίου προγράμματος. Κατά τη διάρκεια της συλλογής δεν γίνεται σχεδόν κανένας υπολογισμός με την τεχνική της κινητής υποδιαστολής διότι το κύριο μέρος του προγράμματος συνίσταται στην επεξεργασία μη αριθμητικών δεδομένων όπως στην περίπτωση της επεξερ-

γασίας εμπορικών δεδομένων. Το πρόγραμμα συλλογής συγκεντρώνει τις εντολές μηχανής, ορισμένες εκ των οποίων είναι εντολές ενός τετάρτου ή μισής λέξης.

Η Επιτροπή ομολογεί ότι ο χαρακτήρας των έξι διττών στοιχείων αποτελεί βεβαίως σοβαρό περιορισμό της χρήσεως των υπολογιστών Cyber για την επεξεργασία κειμένων σε κεφαλαία και σε μικρά γράμματα πράγμα που εμφανίζεται ως ανεπάρκεια για τους χρησιμοποιούντες υπολογιστές διαχειρίσεως. Αυτό όμως μπορεί να θεωρηθεί ως μειονέκτημα και για ορισμένες πλευρές του επιστημονικού υπολογισμού. Έτσι λόγου χάρη είναι δύσκολη η τεκμηρίωση ή η συλλογή επιστημονικών προγραμμάτων και η παρουσίαση των προγραμμάτων υπό την πλέον κατανοητή μορφή.

— *Υπολογισμός με κινητή υποδιαστολή*

Η Επιτροπή αναφέρει ότι οι υπολογιστές Cyber δεν ήταν οι μόνοι σχεδιασμένοι γύρω από μια μονάδα λειτουργούσα με την τεχνική της κινητής υποδιαστολής. Ως παράδειγμα αναφέρει τη διάθεση στο εμπόριο από την IBM το 1956 του υπολογιστή 704 που διέθετε μονάδα κινητής υποδιαστολής. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι ο υπολογιστής 704 ήταν από τους πρώτους εμπορικούς υπολογιστές που είχαν τη δυνατότητα κινητής υποδιαστολής. Αντίθετα με όσα ισχυρίζεται η Control Data, ο 704 δεν αποτελείτο από το υλικό του 701 συν τη μονάδα κινητής υποδιαστολής. Η μνεία του 701 ήταν τελείως περιττή και άσχετη με την υπόθεση. Ο υπολογιστής 701, που εμφανίστηκε το 1953 είχε ηλεκτροστατική εσωτερική μνήμη (λυχνίες Williams). Ο 704 που κυκλοφόρησε περίπου τρία χρόνια αργότερα ήταν τελείως διαφορετικός υπολογιστής που χρησιμοποιούσε μνήμη με μαγνητικά πηνία, ευρύτερο φάσμα εντολών και διέθετε σύστημα καταγραφής περιεχομένων. Το υλικό κινητής υποδιαστολής αποτελούσε μέρος του τύπου αυτού και δεν ήταν απλή προσθήκη. Εξάλλου η Επιτροπή φρονεί ότι το σύστημα κινητής υποδιαστολής των σημερινών υπολογιστών Cyber παρουσιάζει ορισμένα μειονεκτήματα. Οι υπολογιστές Cyber χρησιμοποιούν τεχνική επεξεργασία με κινητή υποδιαστολή που διαφέρει από όλους σχεδόν τους άλλους υπολογιστές. Η τεχνική αυτή ονομάζεται προ-αρίθμηση ενώ οι άλλοι υπολογιστές χρησιμοποιούν τη συνηθισμένη μετά-αρίθμηση. Το αποτέλεσμα είναι ότι η μηχανή μπορεί να παραστήσει κατά διαφορετικό τρόπο αριθμητικά μεγέθη που είναι όμοια. Οι συλλέκτες Cyber πρέπει να γράφονται με προσοχή ώστε να αποφεύγονται τα λανθασμένα αποτελέσματα, κατά τη σύγκριση των μεγεθών με κινητή υποδιαστολή. Ο βαθμός ακριβείας των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται με τη μονάδα κινητής υποδιαστολής Cyber δεν είναι σταθερός. Για ορισμένους υπολογισμούς η ακρίβεια είναι 48 bits, ενώ για άλλους 47 bits.

— *Μεμονωμένες λειτουργικές μονάδες*

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι σχετικά με τις περιφερειακές μονάδες, η προσφεύγουσα υποστηρίζει « ότι αυτό δεν σημαίνει ότι οι περιφερειακές μονάδες είναι που δίνουν στον υπολογιστή τον επιστημονικό του προσανατολισμό ». Κατά την Επιτροπή όμως αυτή ακριβώς είναι η βάση του επιχειρήματος που προβλήθηκε σχετικά με τη δομή και την επεξεργασία των πολυυπολογιστών.

Στην απόφαση υπογραμμίζεται ότι οι λειτουργικές μονάδες δεν μπορούν να θεωρηθούν ως απαίτηση που προσιδιάζει μόνο στον επιστημονικό υπολογισμό. Αυτό δεν σημαίνει ότι η Επιτροπή αμφισβητεί την ικανότητα των χωριστών μονάδων της κεντρικής μονάδας Cyber 170-750 να εκτελούν υπολογισμούς. Απλώς θέλει να δείξει ότι και άλλοι υπολογιστές διαθέτουν μεμονωμένες λειτουργικές μονάδες διαφόρων τύπων που τους επιτρέπουν να εκτελούν περίπλοκες πράξεις με μεγάλη ταχύτητα χωρίς να πρόκειται οπωσδήποτε για επιστημονικούς υπολογισμούς. Ως παράδειγμα μπορούν

να αναφερθούν οι ειδικές μονάδες για την προανάλυση των εντολών, η συνειρμική μνήμη, κλπ.

— *Εντολές προσαρμοσμένες για γλώσσες επιστημονικού προγραμματισμού*

Η Επιτροπή θεωρεί μεν αναμφισβήτητο το ότι « οι υπολογιστές Cyber προσφέρονται καλύτερα για το χειρισμό γλωσσών επιστημονικού προγραμματισμού από τους υπολογιστές διαχειρίσεως », φρονεί όμως ότι το ουσιώδες ζήτημα είναι το αν είναι ιδιαιτέρως αποτελεσματικοί στο χειρισμό της επιστημονικής γλώσσας Fortran. Ισχυρίζεται δε ότι την αποτελεσματικότητα του υπολογιστή στον υπολογισμό της γλώσσας Fortran καθορίζει ο συνδυασμός της φυσικής δομής και του προγράμματος. Για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας αυτής το εθνικό εργαστήριο φυσικής του Ηνωμένου Βασιλείου κατήρτισε προγράμματα αναφοράς Fortran τα οποία παράγουν βάση δεδομένων μεγεθών αποδόσεως για ευρύ φάσμα υπολογιστών. Κατά την Επιτροπή η έρευνα των μεγεθών δείχνει ότι οι υπολογιστές Cyber είναι μεν αποτελεσματικοί στην εκτέλεση των προγραμμάτων Fortran, πλην όμως δεν είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικοί σε σύγκριση με άλλους γενικούς υπολογιστές μεγάλης αποδόσεως (λόγου χάρη τον IBM 3081). Αυτός ο πίνακας συγκρίσεως είχε ως σκοπό την κατάρριψη των ισχυρισμών που περιέχονται στην προσφυγή, κατά τους οποίους οι υπολογιστές Cyber είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικοί στο χειρισμό της επιστημονικής γλώσσας Fortran. Η Επιτροπή δεν ισχυρίζεται ότι ο IBM 3081 είναι « καλύτερος » από τους υπολογιστές Cyber, παρόλο που τα μεγέθη αποδόσεως που προκύπτουν από τον πίνακα επιτρέπουν αυτό το συμπέρασμα.

Όσον αφορά την κριτική αυτής της μεθόδου από τη δήλωση του Jackson (παράρτημα CEE της ανταπάντησης) πρέπει να σημειωθεί πρώτον ότι όσον αφορά τα Mips (χιλιάδες εντολών ανά δευτερόλεπτο), το συνοδευτικό του πίνακα κείμενο δεν επικαλείται δημοσιευμένα επιστημονικά στοιχεία και αναφέρει ότι τα μεγέθη που εκφράζονται σε Mips είναι κατά προσέγγιση. Εντούτοις τα μεγέθη αυτά χρησιμοποιούνται ακόμα στην πληροφορική εντός της Κοινότητας ως ένδειξη της ταχύτητας των συσκευών και παρέχουν ικανοποιητικό βαθμό δυνατότητας συγκρίσεως.

Τα μεγέθη σε KWis (χιλιάδες εντολών Whetstone ανά δευτερόλεπτο) υπολογίζονται με πολύ μεγαλύτερη ακρίβεια και επομένως είναι σε μεγαλύτερο βαθμό αμέσως συγκρίσιμα. Σχετικά με την τεχνική της μετρήσεως της αποδόσεως με Kilo Whetstone έχουν εκδοθεί πολλές πανεπιστημιακές μελέτες και άλλα δημοσιεύματα. Η τεχνική αυτή χρησιμοποιείται ως βάση συγκρίσεως της αποδόσεως από το « Central Computer and Telecommunications Agency » (κεντρική υπηρεσία πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών) του Ηνωμένου Βασιλείου το οποίο και προμηθεύει με υπολογιστές τα υπουργεία της χώρας αυτής. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι τα σχόλια του Jackson ως προς τη μέθοδο Kilo Whetstone είναι τελείως αστήρικτα. Ο ισχυρισμός του ότι « η μέθοδος Whetstone δεν θεωρείται πλέον ως αξιόπιστη ένδειξη της ταχύτητας » είναι τελείως αβάσιμος. Εξάλλου όσον αφορά τις αργές συσκευές με μνήμη σφραγίδας τίποτα δεν αποδεικνύει ότι το αποτέλεσμα αυτό είναι αρκετά ουσιώδες ώστε να επηρεάζει αισθητά τα μεγέθη που εκφράζονται σε KWis.

Τέλος, ακόμη και αν δεν ληφθούν υπόψη τα μεγέθη που εκφράζονται σε Mips, τα εκφραζόμενα σε KWis δείχνουν σαφώς ότι οι υπολογιστές Cyber δεν είναι άκρως αποτελεσματικοί για την εκτέλεση προγραμμάτων Fortran σε σύγκριση με άλλους γενικούς υπολογιστές μεγάλης αποδόσεως.

— *Κατατετμημένη φυσική δομή (πολυυπολογιστής)*

Η Επιτροπή παρατηρεί ότι η λειτουργία του υπολογιστή Cyber κατά τον τρόπο της επεξεργασίας ανά παρτίδες που σημαίνει βεβαίως μείωση των διακοπών της κεντρικής συσκευής δεν εφαρμόζεται περισσότερο στις επιστημο-

νικές παρά στις εμπορικές δραστηριότητες. Η επεξεργασία κατά παρτίδες υπήρξε βεβαίως ο κύριος τρόπος λειτουργίας των γενικών υπολογιστών στους δύο αυτούς τομείς σε ορισμένο στάδιο της εξέλιξης των υπολογιστών. Η Επιτροπή παρατηρεί όμως ότι υπάρχει μια πλέον πρόσφατη πρακτική κατά την οποία οι υπολογιστές λειτουργούν εναλλάξ με πολλά προγράμματα ώστε να εκτελούν συγχρόνως ολόκληρη σειρά προγραμμάτων. Στην περίπτωση αυτή η κεντρική μονάδα Cyber διακόπτεται κατά το πέρασμα από τη μια εργασία στην άλλη είτε αυτή είναι επιστημονική είτε όχι. Εξάλλου η κεντρική ομάδα θα υποστεί και διακοπές που προέρχονται από τον εξωτερικό κόσμο μέσω των περιφερειακών μονάδων που επεξεργάζονται τις διάφορες πράξεις των χειριστών οι οποίες είναι και εδώ είτε επιστημονικές είτε άλλης φύσεως.

Η χρησιμοποίηση αλληλοεπιδρώντων τερματικών μονάδων θα μπορούσε να θεωρηθεί ως αναγκαίο χαρακτηριστικό για πολλές επιστημονικές εφαρμογές ιδίως σε πανεπιστήμια. Η έλλειψη μέσων διακοπής της κεντρικής μονάδας σημαίνει ότι οι υπολογιστές Cyber δεν είναι τόσο αποτελεσματικοί όσο θα μπορούσαν να είναι για τον επιστημονικό υπολογισμό αυτού του είδους. Εξάλλου ο αριθμητικός υπολογισμός ακρίβειας και ταχύτητας είναι ένας μόνο τύπος « επιστημονικής » χρησιμοποίησης του υπολογιστή. Άλλες χρήσεις είναι λόγου χάρη η ανάπτυξη προγραμμάτων και η καταγραφή δεδομένων.

— *Κατασκευαστική δομή και πρόγραμμα*

Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η διάκριση μεταξύ της κατασκευαστικής δομής και του προγράμματος και ιδίως του προγράμματος εφαρμογής είναι θεμελιώδης εν προκειμένω. Κατά την άποψή της το Δικαστήριο δέχτηκε σιωπηρά τη διάκριση αυτή με την απόφαση της 17ης Μαρτίου 1983 (υπόθεση 294/81, Control Data κατά Επιτροπής). Φρονεί δε ότι εκείνο που επιτρέπει στον υπολογιστή να χρησιμοποιείται για επιστημονικές δραστηριότητες είναι το πρόγραμμα και ιδίως το πρόγραμμα εφαρμογής. Στην υπό κρίση υπόθεση η αίτηση για τη χορήγηση ατέλειας αφορά μόνο το μηχανικό εξοπλισμό. Κατά την Επιτροπή ο εξοπλισμός αυτός, συνδυασμένος με το κατάλληλο πρόγραμμα, προσφέρεται κάλλιστα για εμπορικές και βιομηχανικές εφαρμογές. Δεν είναι δηλαδή εκ φύσεως περισσότερο κατάλληλος για επιστημονικές εφαρμογές από πολλούς άλλους γενικούς υπολογιστές.

— *Εμπορικά ενημερωτικά φυλλάδια*

Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι με τα ενημερωτικά φυλλάδια που εκδίδει η ίδια η προσφεύγουσα για να περιγράψει τις διάφορες δυνατές χρήσεις των υπολογιστών Cyber επιδιώκεται να πειστούν οι ενδεχόμενοι αγοραστές για τις « πολλαπλές δυνατότητες » των συσκευών. Οι δυνατότητες που αναφέρουν τα φυλλάδια αυτά δεν παρουσιάζονται ως ευσεβείς πόθοι αλλά ως πραγματικότητα. Όλοι οι ισχυρισμοί που περιέχουν τα διαφημιστικά φυλλάδια της Control Data, που επισημαίνουν τις πολλαπλές χρήσεις της συσκευής, αντιμάχονται την άποψη της προσφεύγουσας ότι οι υπολογιστές Cyber είναι κυρίως σχεδιασμένοι για την πραγματοποίηση επιστημονικών εργασιών.

II — *Δεύτερος ισχυρισμός: χρησιμοποίηση παρόμοιου υλικού εντός της Κοινότητας*

α) Η *προσφεύγουσα* υποστηρίζει ότι η έρευνα από την Επιτροπή του ζητήματος της εν γένει χρησιμοποιήσεως του επίδικου υλικού εντός της Κοινότητας δεν ανταποκρίνεται στις αποδείξεις που παρέσχε η Control Data· η Επιτροπή δεν διευκρινίζει ρητά αν η χρήση σε επιχείρηση υψηλής τεχνολογίας ευνοεί ή αντιμάχεται την εφαρμογή του καθεστώτος των επιστημονικών οργάνων και υλικού· εκθέτει δε τα περιστατικά τα σχετικά με τη χρησιμοποίηση δύο υπολογιστών από τα ελεύθερα πανεπιστήμια κατά τρόπο ανακριβή (μόνο ένας υπολογιστής χρησιμοποιήθηκε για διοικητικούς σκοπούς) και άδικο (το ποσοστό ήταν

πολύ χαμηλό, η δε πρακτική είχε εγκαταλειφθεί πρόσφατα). Φρονεί ότι δεν υπάρχει τεχνική διάκριση μεταξύ της χρησιμοποιήσεως των υπολογιστών στο πανεπιστήμιο και στην επιχείρηση που ασχολείται με την έρευνα υψηλής τεχνολογίας με σκοπό το κέρδος. Κατά την προσφεύγουσα, δεν χωρεί ερμηνεία του όρου «επιστημονικές δραστηριότητες» κατά την έννοια του κανονισμού 2784/79 παρά μόνο στην περίπτωση που η συσκευή την οποία εισάγει κάποιο πανεπιστήμιο είναι προφανώς και ιδιαιτέρως ακατάλληλη για την επιστημονική έρευνα. Πάντα κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή φρονεί ότι η ατελής εισαγωγή πρέπει να γίνεται δεκτή μόνο όταν η πλειονότητα των συσκευών στην Κοινότητα χρησιμοποιείται από πανεπιστήμια. Το συμπέρασμα αυτό δεν προκύπτει από το γράμμα των κανονισμών που περιέχουν πολλούς βάσιμους λόγους (εκτός της αποκτήσεως εσόδων) κατά της συναγωγής αυτού του συμπεράσματος.

β) Η *Επιτροπή* ερμηνεύει τον όρο «πραγματοποίηση επιστημονικών δραστηριοτήτων» κατά την έννοια «της αποκτήσεως γνώσεων προς το κοινό συμφέρον». Το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2784/79 εξειδικεύει το γενικότατο αυτό ορισμό στο πλαίσιο του συστήματος των δασμολογικών ατελειών κάνοντας τη διάκριση μεταξύ της «επιστημονικής» και της «βιομηχανικής» ή «εμπορικής» χρήσεως. Η Επιτροπή δεν ισχυρίζεται ότι η χρησιμοποίηση με κερδοσκοπικό αντικείμενο μάχεται οπωσδήποτε τον επιστημονικό χαρακτήρα της συσκευής αλλ' ότι πρέπει να ερευνάται με ιδιαίτερη προσοχή η χρησιμοποίηση από βιομηχανική ή εμπορική εταιρία — το κύριο αντικείμενο της οποίας είναι το κέρδος και όχι η απόκτηση γνώσεων προς το συμφέρον του συνόλου — πριν η συσκευή χαρακτηριστεί ως «επιστημονικού» χαρακτήρα. Η Επιτροπή στήριξε την εκτίμησή της ως προς τη χρήση των υπολογιστών Cyber εντός της Κοινότητας σε στοιχεία που έλαβε από ορισμένες εθνικές διοικητικές αρχές. Η Επιτροπή υποστηρίζει βάσει του πίνακα που κατήρτισε η ίδια η προσφεύγουσα ότι από τις 13 συσκευές Cyber 750 που λειτουργούν στην Κοινότητα, οι πέντε μόνο χρησιμοποιούνται για επιστημονικές δραστηριότητες και από τις 33 συσκευές Cyber 720 οι 14. Συμπεραίνει δε ότι ο πίνακας αυτός (που προέρχεται από την ίδια την προσφεύγουσα) επιβεβαιώνει την εκτίμηση που διατύπωσε η Επιτροπή κατά το χρόνο της εκδόσεως της αποφάσεως, ότι δηλαδή οι υπολογιστές Cyber δεν χρησιμοποιούνταν κυρίως για την πραγματοποίηση επιστημονικών δραστηριοτήτων στην Κοινότητα. Η Επιτροπή ομολογεί ότι οι υπολογιστές Cyber ανήκουν σε οικογένεια υπολογιστών μεγάλης αποδόσεως που κυκλοφόρησαν στην αγορά τα τελευταία χρόνια για τις ανάγκες ειδικής πελατείας. Υποστηρίζει δε σχετικώς ότι στην πελατεία αυτή περιλαμβάνονται βεβαίως ερευνητές που ασχολούνται με περίπλοκους μαθηματικούς τύπους αλλά και μετεωρολόγοι, στρατιωτικοί εμπειρογνώμονες και εταιρίες πετρελαίου που χρησιμοποιούν τους υπολογιστές σε εργασίες οι οποίες δεν μπορούν για κανένα λόγο να χαρακτηριστούν ως «επιστημονικές».

T. F. O'Higgins
εισηγητής δικαστής